

Міністерство освіти та науки України
Херсонський державний аграрно-економічний університет
ХФ «Академія будівництва України»
Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w
Jarosławiu
«Національний транспортний університет»
Head of the sector of scientific and technical support of SE "State Research Institute"

Будівельні матеріали, конструкції та споруди третього
тисячоліття
Збірка наукових праць

ВИПУСК 2

12 листопада 2020 року

м. Херсон

Видається за рішенням редакційної колегії Міжнародної науково-технічної конференції та вченої ради факультету архітектури та будівництва ХДАЕУ

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету
АРХІТЕКТУРИ ТА БУДІВНИЦТВА
Протокол № 4 від 16 листопада 2020р.*

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, обмін досвідом, впровадження результатів наукових досліджень у практичну діяльність підприємств і установ, установлення нових контактів і співробітництва між організаціями та фахівцями.

Редакційна колегія :

Аверчев О.В. - д. с.-г. н., професор, проректор з наукової роботи ХДАЕУ, Заслужений діяч науки і техніки України;

Чеканович М.Г. – к.т.н., професор, завідувач кафедри будівництва, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Заслужений винахідник України; дійсний член Академії будівництва України;

Demchyna В.- dr hab. Profesor. Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu (Rzeczpospolita Polska);

Марасанов В.В. - д.т.н., професор кафедри технічної кібернетики «Херсонський національний технічний університет»;

Янін О. Є. - к.т.н., доцент, **Остапчук Т.А.** Херсонський державний аграрно-економічний університет» – технічні редактори

© Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2020

ЗМІСТ

1	Чеканович М.Г., Журахівський В.П. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕСНОЇ ЗДАТНОСТІ ЗОВНІШНЬОЮ ПІДСИЛЕНИХ ЗГИНЕНИХ ЕЛЕМЕНТІВ	5
2	Кияновський О.М. ДИСТАНЦІЙНЕ ВИМІРЮВАННЯ ВОЛОГОСТІ ҐРУНТУ	8
3	Янін О.Є. АВІАЦІЙНО-ХІМІЧНІ РОБОТИ І СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ АЕРОДРОМИ	11
4	Бокшань Г.І., ХУДОЖНЯ РЕФЛЕКСІЯ МІСТОБУДУВАННЯ В ДИЛОГІІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК «ПИСАР СХІДНИХ ВОРІТ ПРИТУЛКУ» І «ПИСАР ЗАХІДНИХ ВОРІТ ПРИТУЛКУ»	16
5	Волошин М.М. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУДІВНИЦТВІ	19
6	Макухіна С. В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ АРХІТЕКТУРИ ТА БУДІВНИЦТВА	23
7	Петрова А.Т. НЕКОТОРЫЕ ГЕОМЕТРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ КОНСТРУИРОВАНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ КООРДИНАТНЫХ СИСТЕМ	26
8	Ємел'янова Т.А. РОЗРОБКА КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРУЖЕНОГО СТАНУ В ТОЧЦІ ТІЛА	30
9	Романенко С.М., Андрієвська Я.П. ЕФЕКТИВНІ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ	34
10	Підгородецька С.М., Громіхін В.М. ДО УТОЧНЕННЯ ПИТАНЬ РЕСТАВРАЦІЇ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ	37
11	Білорусов С.Г., Шкарапата Я.Є. ЩОДО МОЖЛИВОСТЕЙ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА СУБРЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	40
12	Новікова С.М. ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ СЛТ-ПАНЕЛЕЙ В СУЧАСНОМУ БУДІВНИЦТВІ	42
13	Чеканович М.Г., Журахівський В.П. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРУЖЕНОГО СТАНУ ЗОВНІШНЬО ПІДСИЛЕНИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК	46
14	Ладичук Д.О., Шапоринська Н.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ ГІС ДЛЯ ГАЛУЗІ "АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО"	51

15	Романенко С.М. ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗБІР НАВАНТАЖЕННЯ ВІД ПЕРЕГОРОДОК НА ПЛИТУ ПЕРЕКРИТТЯ	52
16	Заводяний В.В. КРИСТАЛІЧНА СТРУКТУРА β -ФАЗИ СПОЛУКИ $Va_6Ta_2O_{11}$	57
17	Кутузова Т.Ю. НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ: сучасні акценти	61
18	Ковтун О.В. ВПЛИВ КРИВИЗНИ ЕЛЕМЕНТІВ НАВІСУ СТАДІОНУ НА ЙОГО ДЕФОРМАЦІЇ	64

Сучасна технологія виробництва багат шарових дерев'яних конструкцій розглядається як реальна альтернатива залізобетону, покликана очистити атмосферу, скоротити енергоспоживання і створити здоровий мікроклімат в приміщеннях.

Список використаних джерел:

1. <https://idealnii-dom.ru/blog/clt-tehnologiyaclt>. CLT технологія - дерев'яное домостроение.
2. <http://profidom.com.ua/stati/shkola-remonta-stroitelstvo/33931-v-ukraine-poyavilas-novaya-tehnologiya-stroitelstva-domov-iz-clt-panelej>. В Україні появилася нова технологія будівництва домів із CLT-панелей.
3. <https://www.informdom.com/derevoobrabotka/2012/1/kompleksnye-linii-ledinek-dlya-proizvodstva-clt-panelei.html>. Комплексные линии Ledinek для производства CLT-панелей.
4. Юминова Мария Олеговна, Крестьянинова Алена Юрьевна. Материалы и конструкции для строительства деревянных зданий // Наука через призму времени. - 2017. - №9.

УДК 624.01

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ НАПРУЖЕНОГО СТАНУ ЗОВНІШНЬО ПІДСИЛЕНИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК

*Чеканович М.Г., к.т.н., професор; Журахівський В.П., асистент
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон*

Вступ. На сьогодні більшість тривало експлуатованих об'єктів будівельного комплексу України потребують переоснащення, реконструкції. Балка, одне із конструктивів будівлі, що потребує підсилення в таких випадках і, більш того, часто має ознаки фізичного зносу. Тому вибір ефективного і зручного варіанту підсилення є важливою науковою та інженерною задачею [1-9].

Основний текст. Для розрахунку зовнішньо підсиленої балки важільною системою було застосовано алгоритм визначення напруженого стану нормальних перерізів, наведений в діючих нормах [1] з урахуванням повної діаграми роботи бетону.

Середня кривина вигнутої осі в перерізі визначається відомою залежністю:

$$\chi = \frac{1}{r} = \frac{\varepsilon_{c(1)} - \varepsilon_{c(2)}}{h} \quad (1)$$

де $\varepsilon_{c(1)}$ і $\varepsilon_{c(2)}$ – відносні фіброві деформації бетону.

Розглянемо два можливі розрахункові випадки:

1) поздовжня арматура працює пружно;

2) поздовжня арматура знаходиться у стані текучості й напруження в ній σ_s дорівнює розрахунковому значенню міцності на границі текучості f_{yd} .

З урахуванням залежностей, представлених у п.4.2 [1] отримаємо:

$$\chi = \frac{A_s E_s \varepsilon_{c(1)} - N}{2A_s E_s z_s} + \frac{\sqrt{(A_s E_s \varepsilon_{c(1)} - N)^2 + 4A_s E_s z_s b f_{cd} \varepsilon_{c1} \Sigma}}{2A_s E_s z_s}, \quad (2)$$

де

$$\Sigma = \sum_{k=1}^5 \frac{a_k}{k+1} \gamma^{k+1}.$$

У другому випадку, коли $\sigma_s = f_{yd}$ вираз для кривини з рівняння (4.3) [1] має вигляд

$$\chi = \frac{b f_{cd} \varepsilon_{c1} \Sigma}{f_{yd} A_s + N} \quad (3)$$

Висота стиснутої зони бетону:

$$x_1 = \frac{\varepsilon_{c(1)}}{\chi}; \quad (4)$$

Відносна кривизна:

$$\bar{\chi} = \frac{\chi}{\varepsilon_{c1}}. \quad (5)$$

Відносна деформація арматури:

$$\varepsilon_s = \chi(x_1 - z_s) \quad (6)$$

де z_s - відстань від розтягнутої нижньої арматури до найбільш стиснутої грані перерізу;

Напруження в арматурі визначається за формулою [1]

$$\sigma_s = \varepsilon_s E_s \quad (7)$$

Згинальний момент, що сприймається перерізом:

- для першого випадку розрахунку, коли арматура працює пружно, і весь переріз стиснутий:

$$M_{Rd} = \frac{bf_{cd}}{\chi^2} \sum_{k=1}^5 \frac{a_k}{k+2} \left(\frac{\varepsilon_{c(1)}^{k+2} - \varepsilon_{c(2)}^{k+2}}{\varepsilon_{c1}^{k+2}} \right) + \sigma_s A_s (x_1 - z_s) \quad (8)$$

- для першого випадку розрахунку, коли арматура перебуває у стадії текучості, і весь переріз стиснутий:

$$M_{Rd} = \frac{bf_{cd}}{\chi^2} \sum_{k=1}^5 \frac{a_k}{k+2} \left(\frac{\varepsilon_{c(1)}^{k+2} - \varepsilon_{c(2)}^{k+2}}{\varepsilon_{c1}^{k+2}} \right) + \sigma_s A_s (x_1 - z_s) \quad (9)$$

- для другого випадку розрахунку, коли арматура працює пружно і в перерізі є зона розтягу :

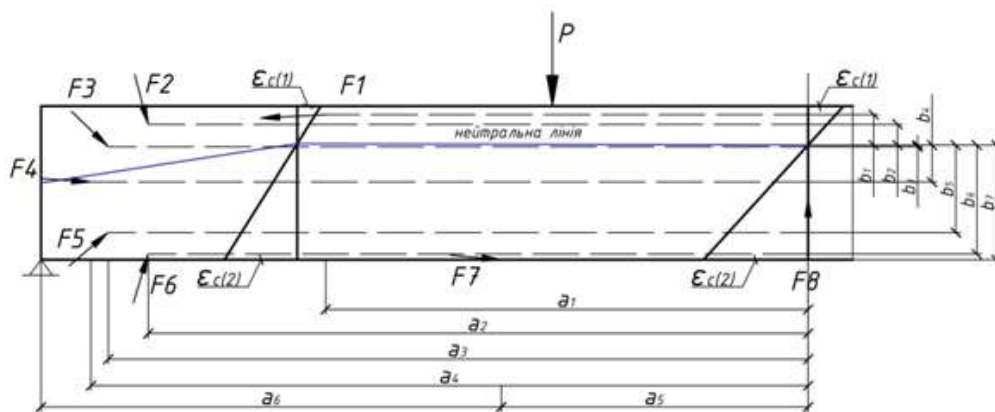
$$M_{Rd} = \frac{bf_{cd}}{\chi^2} \sum_{k=1}^5 \frac{a_k}{k+2} \gamma^{k+2} + \sigma_s A_s (x_1 - z_s); \quad (10)$$

- для другого випадку розрахунку, коли арматура перебуває у стадії текучості, і в перерізі є зона розтягу:

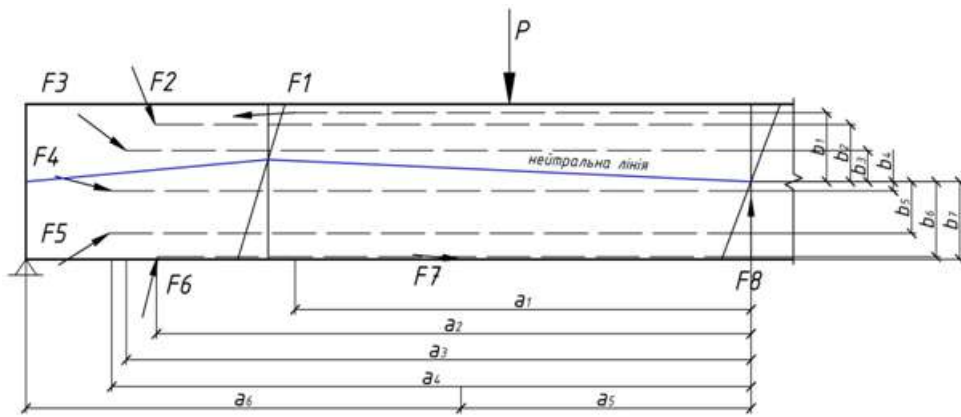
$$M_{Rd} = \frac{bf_{cd}}{\chi^2} \sum_{k=1}^5 \frac{a_k}{k+2} \gamma^{k+2} - f_{yd} A_s (x_1 - z_s); \quad (11)$$

де
$$\gamma = \frac{\varepsilon_{c(1)}}{\varepsilon_{c1}}. \quad (12)$$

Після знаходження сумарного моменту, що сприймає арматура каркасу та бетон балки, визначимо додатковий момент від системи підсилення. Для цього замінимо систему підсилення силами, що діють в місцях її взаємодії з балкою (рис. 1).

a)

б)

Рис. 1. Схема деформацій, та зусиль в поперечному перерізі підсилених балок (половина прольоту)
а) – для БП-I, б) – для БП-III

За даними вимірювань індикаторів, які були розміщені на зовнішній арматурі системи підсилення визначили зусилля на кожній ділянці арматури з врахуванням втрат за залежностями (13). Приймаємо, що зусилля у зовнішній арматурі збільшується пропорційно величинам F_1 до F_6 .

$$\Delta = \frac{F_6 - F_1}{5}$$

$$F_2 = F_1 + \Delta$$

$$F_3 = F_1 + 2 \cdot \Delta$$

$$F_4 = F_1 + 3 \cdot \Delta$$

$$F_5 = F_1 + 4 \cdot \Delta$$

$$F_6 = F_1 + 5 \cdot \Delta \quad (13)$$

Визначимо згинальний момент від системи зовнішнього підсилення відносно нейтральної осі у перерізі посередині балки для балок серії БП-I за наступною формулою:

$$M_x = -F_{1x} \cdot b_1 - F_{2x} \cdot b_2 + F_{3x} \cdot b_3 + F_{4x} \cdot b_4 + F_{5x} \cdot b_5 + F_{6x} \cdot b_6 + F_{7x} \cdot b_7;$$

$$M_y = F_{1y} \cdot a_1 + F_{2y} \cdot a_2 + F_{3y} \cdot a_3 - F_{4y} \cdot a_4 - F_{5y} \cdot a_5 - F_{6y} \cdot a_2 - F_{7y} \cdot a_5 - F_8 \cdot (a_5 + a_6) \quad (14)$$

Для підсилених балок серії БП-III:

$$M_x = -F_{1x} \cdot b_1 - F_{2x} \cdot b_2 + F_{3x} \cdot b_3 + F_{4x} \cdot b_4 + F_{5x} \cdot b_5 + F_{6x} \cdot b_6 + F_{7x} \cdot b_7;$$

$$M_y = F_{1y} \cdot a_1 + F_{2y} \cdot a_2 + F_{3y} \cdot a_3 + F_{4y} \cdot a_4 - F_{5y} \cdot a_3 - F_{6y} \cdot a_2 - F_{7y} \cdot a_5 - F_8 \cdot (a_5 + a_6) \quad (15)$$

Результати оцінки несучої здатності звичайних та підсилених залізобетонних балок представлені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Результати експериментальних та теоретичних даних несної здатності підсилених та звичайних балок

Серія балок	Згинальний момент, кН·м		Розбіжність, %
	<i>M</i> <i>теор.</i>	<i>M</i> _{експ.}	
Звичайна БО	4,414	4,586	3,9
Підсилена БП-I	1,293	11,396	0,9
БП-III	1,2159	12,641	3,96

За даними таблиці середнє квадратичне відхилення склало 0,0118, коефіцієнт варіації 1,21%, що свідчить про високу точність.

Для підсилених конструкцій балок спостерігається зменшення величини пластичних залишкових деформацій, що характеризує їх більш пружну роботу під навантаженням.

Як і очікувалося, несуча здатність підсилених балок була вище звичайних. Найбільшу несучу здатність з представлених підсилених балок показали балки серії БП-III, підсилені запропонованою конструкцією із зовнішньою сталеву арматурою у вигляді двох гілок з одного дроту Ø5 мм і діаметром котка посередині прольоту $d_k = 55$ мм.

Висновки. Запропонований розрахунок дозволив адекватно оцінити несну здатність підсилених новою системою балок. Розбіжність не перевищила 4%. При цьому міцність підсилених важільною системою балок збільшилася майже в тричі. Прогин підсиленої балки посередині прольоту порівняно зі звичайною при навантаженні, що відповідає несучій здатності звичайної балки в експерименті зменшився майже до 15 разів. Додаткові витрати сталі на систему підсилення балок можуть бути виправдані в стиснених умовах реконструкції будівель та споруд.

Список використаних джерел

1. Голышев А.Б., Ткаченко И.Н. Проектирование усиленных несущих железобетонных конструкций производственных зданий и сооружений.-К.: Логос, 2001.- 172с.
2. Патент № 109762 Україна, МПК E04C3/00. Нерозрізна балка /Чеканович М.Г.; заявник і патентовласник: Чеканович М.Г - №а201413920; заявл. 25.12.2014; опубл. 25.09.2015, Бюл. № 18.
3. Chekanovych M. High performance concrete structures // Life cycle assessment, behavior and properties of concrete and concrete structures. Proceeding of International Conference. 2004, Brno, Czech Republic, - с. 130-135.
4. Chekanovych M. Specificities of external regulated prestressing //fib Symposium on Segmental Construction in Concrete. Proceeding of Symposium. November, 26 - 29, 2004, New Deli, India, - p. 230 – 236.
5. Chekanovych M. Specificities of external regulated prestressing //fib Symposium on Segmental Construction in Concrete. Proceeding of Symposium. November, 26 - 29, 2004, New Deli, India, - p. 230 – 236.
6. Chekanovych M., Chekanovych O. Smart Reinforced Concrete Structures //fib Symposium Keep Concrete Attractive. Proceeding of Symposium. May, 23 -25, 2005, Budapest, Hungary, - p. 201 – 206.
7. Chekanovych M. Self-Regulating Prestressing System Proceeding of Second // fib Congress. 2006, Naples, Italy, - p. 230-238.
8. Chekanovych M. Regulating prestressing system //Состояние современной строительной науки – 2006. / Сб. науч. трудов. – Полтава. Полтавский ЦНТЭИ.– 2006.- с. 74 – 82.
9. Senthil R., Manisekar R. Ultimate flexural behaviour of externally prestressed new beams and distressed beams //Journal of Engineering Science and Technology Vol. 10, No. 4 (2015) 461 - 484 © School of Engineering, Taylor’s University 461

УДК 624.01

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ ГІС ДЛЯ ГАЛУЗІ "АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО"

*Ладичук Д.О. - к.с.-г.н., доцент, Шапоринська Н.М. - к.с.-г.н., доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон*

Вступ. Значну роль в підвищенні якості продукції відіграють стандарти, які є організаційно – технічною основою систем якості.

Зараз у виробництві цифрових картографічних даних та існуючих категорій нормативно – технічних документів галузі ГІС переважає картографічне забезпечення, а виробництво баз геопросторових даних